יהכל מודים אבמחמץ אחר מחמץ שהוא י

חייב שנאמר ולא תאפה חמץ 2לא תעשה

חמץ יבמסרם אחר מסרם שהוא חייב

שנאמר יומעוך וכתות ונתוק וכרות אם על

כרות חייב על נתוק לא כל שכן אלא להביא

נותה אחר כורת שהוא חייב ואלא בזקן

יותאמר ר' יוחנן הן הן החזירוני לנערותי

אלא יבאשה יולר' יוחנן בן ברוקא דאמר

על שניהם הוא אומר יויברך אותם אלהים

ויאמר להם פרו ורבו מאי איכא למימר

בזקינה אי נמי בעקרה: **כותני'** מהחושש

בשיניו לא ייגמע בהן את החומץ אבל

מטבל הוא כדרכו ואם נתרפא נתרפא

יין וחומץ אבל יהחושש במתניו לא יסוך יין וחומץ אבל

יםך הוא את השמן ולא שמן וורד יבני

מלכים סכין שמן ורד על מכותיהן שכן

דרכן לסוך בחול ייר"ש אומר כל ישראל

בני מלכים הם: גב" רמי ליה רב אחא

אריכא דהוא רב אחא בר פפא לר' אבהו

תנן החושש בשיניו לא יגמע בהן את החומץ למימרא דחומץ מעלי לשינים והכתיב יכחומץ לשינים וכעשן לעינים לא

קשיא הא בקיוהא דפרי הא בחלא ואיבעית

אימא הא והא בחלא הא דאיכא מכה הא

דליכא מכה איכא מכה מסי ליכא מכה

מרפי: לא יגמע בהן את החומץ: ייוהתניא

לא יגמע ופולם אבל מגמע ובולע אמר

אביי הכי תנן נמי מתני' מגמע ופולט תנן

רבא אמר אפי' תימא מגמע ובולע כאן

לפני מיבול כאן לאחר מיבול ונימא מדלפני מיבול שרי לאחר מיבול נמי שרי

דשמעינן ליה לרבא ראית ליה הואיל

דאמר רבא ליכא מידי דבשבת שרי וביום

הכפורים אסור הואיל דבשבת שרי ביוה"כ

נמי שרי הדר ביה רבא מהך ממאי דמהך

הדר ביה דילמא מההיא הדר ביה לא

ם"ד ידתניא כל חייבי מבילות מובליז

כדרכן בין במ' באב בין ביוה"כ: החושש

במתניו כו': אמר ר' אבא בר זבדא אמר

רב הלכה כר' שמעון למימרא דרב כר'

שמעון סבירא ליה יוהאמר רב שימי בר

חייא משמיה דרב יהאי סמסוכרייא דנזייתא

דבר שאין מתכוין ור״ש דמקיל בעלמא^{טו} קשרי נמי הכא בשאין מתכוין לרפואה™ והשתא אתי שפיר™: האי מסוברייתא דנזייתא אסור להדוקה ביומא מבא. פי׳ סתימת גיגית של שכר אסור להדוקה משום סחיטה כדפירש בקונטרס וכן פירש ר״ח אף על גב דלא אשכחן

בורחת לו: פ"ש בכורות לג:], ב) גיטין ע., ג) יבמוח סה:
גיטין מג. קדושין לה., ד) בילה
ימ: ע"ז כח., ב) [ג" הערוך ימ: ע"ז [ע"ז כח., ב)
יגמחן, ו) [ע" מוס' לקמן קלד:

ד"ה ואיון, ז) להמן הכח. ב"מ

ד"ה וחין, ל) נקנון קכח. ב"מ קיג: ח) [לעיל סו. ח"כן, ע) בילה יח: י) שם ומענית יג: ל) בכורות כה. ע"ש כתובות ו. ע"ש, ל) [גיר' הערוך מסוברייא], מ) [מנחות נה:],

נ) [דף סה:], ס) [בראשים א], ע) בס"א ליתא עור לבי, פ) [בילה

ש א מיי׳ פי״ב מהלכות מעשה קרבנות הל׳ יד סמג לאוין של:

הלכה (ט) י סמג לאוין קב טוש"ע אה"ע סי ה סעיף יא: מב ג מיי׳ שם הלכה יא טוש״ע

בה ג מניי שם הנכה יח טוש"ע שם סעיף יב: בג ד מיי פכ"א מהלי שצת הלכה כג סמג לארון סה טוש"ע א"ח סיי שכו סעיף א: מד ה מיי שם הלכה כד סמג

שם טוש"ע שם סי שכח מעיף לג: מה ו טוש"ע שם סי שכ :סעיף

> לעזי רש"י דישילציי"ר. לחלוץ.

מוסף רש"י

במחמץ אחר מחמץ. כלומו במוחשק או במוחשק או במוחשק או במוחשק או במוחשק או במוחשק או עורך את הלש ואופה אתר עורך כל תתמשינה (מנוחות 11). במסרם אחר מסרם, אפילו (מנוחות 12). כבהתת חולון, דכתיב (ויקרא מששו, ואחר מל אחד וברת הצילים וחניתן בא אחד בכל אחד וברת הצילים וחניתן בא אחד בכרת הצילים וחניתן בא אחד וברת הצילים וחניתן בא המוחשה במוחשה במוח כל יות הכנס הפיסט הטפתן מלויין בכיס ובא אחר ונתקן לגמרי, חייב גם הוא (מוחות שם וכעייד בבכורות לג:). אם על כורת. שתניקן מלויין (מוחות מוחות שם מוכיקן מלויין (מוחות מוחות שם מוכיקן מלויין (מוחות מוחות שם מוכיקן מלויין (מוחות מוחות מוחו דכתיב בתריה ובארצכם לא מעשו וררורות וווח. וכחלככס לח מעשר (בכורות שם). על נותק. לגמרי (מנחות שם) שנותקו ומשליכו (בכורות שם). על שניהם הוא אומר. לאשה נמי מיפקדה אפריה ורכיה נמי מיפקדה אפריה ורכיה (גיטין מג: וכעי"ז קדושין לה.), לא יגמע בהן את החומץ. לרפואה, דכל רפואה בשבת גז לו פוחים, לכל לפוחים בסבת גוול בה רבנן משום שחיקת סממנין שהים מלחכת טוחן (ביצה יח: וע"ז כח.) היכא דליכא סכנה (ע"ז ונידובה) היכח לדיכת סכנים נעיד שם). בני מלכים סכין: בשבת ולא גור משום שחיקת סמתניון (יקסון קכח). שכן דרכן לסוך בחול. צלא שום מכה, הלכך כי איכא מנכה נמי לא מוכחא כי איכא מנכה נמי לא מוכחא מילתא דלרפואה עביד דליגזרו תיכותו דוכ פוקם עביי דיבותו רבנן משום שחיקת סממנין (בים קיג: ובעי"ז לקמן קבח.). כאן לפני טיבול. קודם אכילם מגמע ובולע לא דלרפואה, דסברי חומץ אהני ליה למיכל (ביצה יה:). כאן ליה למיכל (ביצה יה:). כאן לאחר טיבול. לאחר אכילה, ומכן מאכלו בחומן, דמוכחל מילחל דלאו מומן בעי למטעם מילחא דנחו חומן בעי ננוסעט אלא משום רפואה (שם). הדר ביה רבא מהך. דחומן ושנייה כאביי, ואת זו דטבילה דאית ליה הואיל אמר לאחר (שם). דלמא מההיא הדר ביה. דטבילה דיוה"כ, ושל חומן אמר באחרונה (שם). לא ס"ד. למיסר טבילה ביוה"כ שם). כל חייבי טבילות. נדה ויולדת (תענית יג.). בין בט' באב בין ביוה"כ. ולע"פ מלסורין כלחילה (ביצה שם). מסוכרייא דנזייתא. ברוח של חבית שכורכין סביבותיה נעורת של פשתן ומטלניות כדי שתסתום סתימת נקב גיגית שמוליחין השכר דרך הנקב וסותמין אותו בבלאי בגדים (כתובות ו.).

מוסף תוספות

א. [ד]התם גזה"כ הוא כיון שחחלחו רא לו ע"י סירום מוס' הרא"ש. [או] גזה"כ הוא כלומר שכיו"ב שכיו ב כיונוו בוווו שכמותו מוליד וזה מסרסו שהיה סריס אין ניכר מתחלתו ונ אין ניכו שהיה מסרסו מתחלתו ונראה כמסרסו עכשיו ולפיכך אסריס הקפיד הכתוב, אבל. לענ״ל. ב. שאין ראוי להוליד לפי דרכן של הבריות. שוב לא הקפידה . התורה במקום סירוס דידיה. וונורה במקום טיווט ויירה. לשנ״א. ג. אימא לך דהדר משנויא דהואיל דמאי מזקיקו לההוא טעמא דהואיל. תוס׳ בינה יח: ד״ה סלל. T. ואימא דהדר ביה

סדל. T. ואימא דהדר ביה מה ההוא שנויא דהואיל. מוס' פלס יס: ד"ס הדל. ה. כלומר ביוה"כ. רשנ"ס. T. וליכא איסור משום מהדאי שנויא והדר ביה נמי מההוא שנויא דהואיל. מוס' פלס יס: ד"ס הדל. ה. כלומר ביוה"כ. לשנ"ס. ד. וליכא איסור משום תיקון כלי לרבא דמשתרי בהואיל, ומשום איסור רחיצה ביוה"כ ליכא דהא דאמרי אסור להושיט אצבעו במים היינו היכא דמתכרון לתענוג, אבל האי טבילה דלאו לתענוג היא לא אסרו רבנן וכו׳. מוס' הלס"ש. T. ולמהר שמא לא יודמן לו מקוה, הא ליתא. מוס' הלס"ש. D. דלאו למעוטי יום שלפני הטבילה אחא. מוס' הלס"ש. T. בחשר ביום זה וההזאה למחר משמע דלא מהר הואה. מוס' הלס"ש, ו"ט מרכדיל ומרכדיל, ומרכדיל היו הטבולה ביום זה הטהור על הטמא והדר וכבס בגדיו ורחץ במים. מוס' הלס"ש. "ב. בתשעה באב אין טובלין. מוס' פלס יס: ד"ס לל. צ. ואצ"פ שיש לו מכה והוא מתרפא ממילא אין בכך כלום. מעפ"א. "ד. ולא לרפואה. מוס' הלס"ש. "D. בדבר שאין מתכרין, מוס' הלס"ש. 10. דמטעמא דכל ישראל בני מלכים שרי להו שמן ורד בדרך תענוג ואצ"ג דלא רגילי בה בחול, דכי חזו דסכין על מכותיהם אמריי לתענוג עבדי, ומיהור כיון דעל מכותיהם הם סכין והם מתרפא בורין מוסר"ל ועי מתכדין מותר. לענ"א ועי מתכדין מותר. לענ"א ועי מתכדין מותר. מוס"א. וענ"א ועי מתכדין מותר. לענ"א ועי מתכדין מותר. מענ"א ועי מתכדין מותר. מוס"א ועי מתכדין מותר. מענ"א ועי מתכדין מותר. מענ"א ועי מתכדין מוסר"ל. ומצ"א. "ד. דבר שאין מתכוין מותר. לענ"א ועי מתכדין מותר. לשנ"א. מתכויז ואסור]. כשנ"ח.

וטעמא

להביא נותק אחר בורת בו'. פירש"י דכורת היינו שכורת בילים ממקום חיבורן ועדיין הם בכים ונותק הוי שנותקן מן הכים ומשליכן לארץ קשה לר"י דבפרק על אלו מומין (בכורות דף לט:) קאמר דנתוק וכרות לא הוי מום בגלוי דהא איתנהו פי׳ איתנהו בכיסם ונראה

לר"י דכרות הוי שלא נכרתו לגמרי ממקום חיבורן אלא עדיין מעורים קלת ונתוק היינו שניתקו לגמרי אלא שהם בכים: אלא בוקן. הכא לא שייך למיסר משום מסרסא אחר מסרס דוקנה לאו סירום היאב: בזקנה ובעקרה. באשה נמי לא שייך בה מסרס אחר מסרס דאין שייך בה סירוס: בי תנן נמי מתניתין במגמע ופולט תגן. וסיפה דקתני אבל מטבל הוא כדרכו ה"ה דה"מ למיתני במגמע ובולע אלא אורחא דמילתא נקט: לא ם"ד דתניא כל חייבי

מבילות מובלין בדרבן. תימה מנא לן דמהא הדר ביה דילמאג מטעם דמפרש התספ דאין מטבילין בשבת משום דמיחזי כמתקן כליד ויפרש דאסור לטבול משום גזירה שמא יעבירנו ד' אמות ברה"ר או כשאר טעמי דמפרש החם והני טעמי לא שייכי באדם הלכך מותר ביוה"כ בלא טעמא דהואיל דלכולהו אמוראי לא פריך התם ביוה"כ ליתסר אלא לרבא ואומר ר"י דלא מסתבר להפוכי תרי מילי משום חדא דתרי מילי נינהו חדא מטעם דנראה כמתקן וחדא הא מילתא דאית ליה הואיל ולהכי ניחא ליה טפי למימר דהדר מהך דהכא ויהיו שני דבריו קיימים וא"ת ונוקי הך ברייתא דטובלין כדרכן כמ"ד טבילה בזמנה מלוה ורבא כמ"ד לאו מלוה וי"ל משום דטבילה בזמנה מלוה לא הוה שרינן איסור תיקוני מנא ובפרק כל כתבי הקדש (לקמן דף קכה.) משמע דאפי׳ למ״ד טבילה בזמנה לאו מצוה טובלין כדרכן כל חייבי טבילות דתניא התם ר' יוסי אומר מן המנחה ולמעלה אינו לריך לטבולה משמע דאי בעי טביל אע״ג דסבירא (כ) טבילה בזמנה לאו מצוהי וא"ת דתניא בפרק בתרא דיומא (פח.) הזב והזבה ובועל נדה וטמא מת טובלין ביוה"כ טמא מת היכי טביל ומה תועלת לו אותה טבילה הא אין טבילה בלא הזאה והזאה לא דחי יוה"כ כי היכי דלא דחיא שבת כדאמרינן בפסחים פרק אלו דברים (דף סט.) וליכא למימר שתועיל לו טבילה לענין שיוכל להזות למחרי דהה תנן בסוף מסכת פרה דהוא עלמו טובל בלילה

אמור ומזה ביום משמע שלריך להזות ביום שטבלה וי"ל דלעולם אין לריך לטבול ביום הואה" והתם קמ"ל דיכול לטבול בלילה אע"ג דטבילה

היא כתחלת הואה דאין הואה בלא טבילה והואה ביום היא א"נ התם איירי בטבילה דלאחר הואה' כדאמר בספרא הקדים טבילה להואה לא עשה ולא כלום משמע דאיכא נמי טבילה לאחר הואה"א: מובלין כדרכן בין במ' באב בין כו'. יבנפ"ק דתענית (דף יג.)

פליג עליה ר' חנינא סגן הכהנים ואמר כדי הוא בית

הכל מודים. אע"פ שנחלקו בבכור שאחזו דם אי מקיזין או אין מקיזין דהוי מטיל מום בבעל מום ואיכא למאן דשרי להקיזו ולעשות בו מום מודין הם במחמץ מנחה אחר מחמץ שכל עשיותיה של מנחה נאסרו בחימוץ: דכחיב לא האפה חמץ לא העשה חמץ.

עור לביש ואמר רבא ליכא מידי דאיסור שבת דבשבת לישתרי וביוה"כ ליתסר והואיל ובשבת לא הוה למיסריה ביוה"כ נמי לא גזור עליה: הכא

גרסי׳ הדר ביה רבא מהא. דקודם טיבול ומוקי מתניתין במגמע ופולט כאביי וזו נאמרה תחלה והדר ביה: דילמא מההיא הדר ביה. וסבר דביום הכפורים אסור לטבול ולא אמרינן הואיל וההיא איתמר ברישא: למימרא דרב. בקולי (כ"א בכולי) אסור

שבת סבירא ליה כר׳ שמעון והא אמר כו׳: האי מסוכרייא. בגד כורכין בברוא חבית של חרס מפני שאין הנקב שוה: אלהינו לאבד עליו טבילה אחת בשנה והלכתא כוותיה כדאמר בירושלמי: למימרא דרב בר"ש ס"ל. פי׳ בקונט׳ למימרא דרב בכולי שבת כר' שמעון סבירא ליה ולא נראה דאם כן הוה ליה לאקשויי מכרכי דוחי דרב אסר בפרק קמא (דף יש:) וכמה אמוראין דמחלקין באיסורי שבת כדאמר בפרק מפנין (לקמן קכת) במוקצה לאכילה סבר לה כר' יהודה במוקצה לטלטול כו' ונראה לר"ת דמשמע ליה דטעמא דר׳ שמעון במתני' משום דשרי דבר שאין מתכוין"ג ות״ק אסר ליה אפי׳ למענוג™ משום דוימנין לרפואה קעביד ואסר בעלמא

אפייה בכלל היתה ולמה יצאת להקיש אליה מה אפייה מיוחדת שהיא מעשה וחייבין עליה בפני עלמה כו'ש והכל מודים שאם לשה הראשון בחימון ובא השני וערכה בחימון והשלישי אפאה כולם חייבין: כורת. שאינו נותקן לגמרי אלא חותכן ותלויין בכים: אלא בוקן. שפסק מלידה: והא אמר ר' יוחנן. בפרק מי שאחזו במסכת גיטין: הן הן החזירוני לנערותי. הרפוחות החמורות שם למי שחינו בריה בתשמיש והמר ר' יוחנן להחר שוקנתי החזירוני אותן רפואות לנערותי לתשמיש אלמא זקן מוליד: אלא באשה. שאינה מלווה בפריה ורביה כדאמרי׳ ביבמות 0 פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשוהם איש דרכו לכבש ואין דרכה של אשה לכבש: בותבר' מעבל כדרכו. מאכלו ופתו בחומך: לא יסוך בהן יין וחומך. דאין אדם סך אותו אלא לרפואה: אבל לא שמן וורד. לפי שדמיו יקרין ואינו מצוי ומוכחא מילתא דלרפואה עביד: שכן דרכן לסוך בחול. בלח מכה: גבז' קיוהא. יין שלא נתבשל כל נרכו בענביו קשה לשינים: ליכא מכה מרפי. לומת הבשר והשינים נרפים רחוקין זה מזה דשיילצי"ר מתחללות: לא יגמע ופולט. דמוכח דלרפואה היא: לפני טיבול. לפני אכילה מותר שדרכן היה לטבול בחומץ בכל יום והרואה אומר זהו טיבולו ולאחר טיבול אסור הכל יודעין שכבר סעד וטבל כל לרכו: ונימא מדלפני טיבול שרי כו'. דחין לך שחסור למקלת השבת ומותר למקלתו דהא שמעינן לרבא בפרק י"ט במסכת בילה ויח.ן דאמר גבי טבילה הואיל בכי האי גוונא דהתני התם ויו:ז דאיו מטביליו כלים בשבת ואדם טובל ואמרינן כלים מ"ט לא אמר רבא מפני שנראה

כמתקן כלי אבל אדם נראה כמיקר ואמרי' תינח בשבת דשריא רחילה ביוה"כ דאסור רחילה והכל יודעין דטובל הוא ומתקן עלמו מאי איכא למימר הא איכא למיגזר אטו מתקן

דהוה חייש לסחיטה אלא גבי מים כדאמר בפרק ואלו קשרים (לקמן דף קיג:) גבי היה מהלך בשבת ופגע באמת המים דאמר לנחות במיא אתי לידי סחיטה ובפרק חבית (לקמן דף קמו.) אמר הרוחץ במי מערה ונסתפג באלונטית לא יביאנה בידו ומפרש בגמרא משום דאתי לידי סחיטה ובפרק שואל (לקמן דף קמח.) ובריש המביא כדי יין (בילה דף ל.) גבי הני נשי דלא משניין ניפרוש סודרא פירוש על הכד דלמא שו מישמיט במיא ואתי לידי סחיטה אבל גבי יין לא גזרינן משום סחיטה כדאמר בפרק חולין (לקמן דף קלט:) מסננין את היין בסודרין מ"ט, וכל חד אמר טעמא. רבא אמר מפני שנראה כמתקן רבא אמר מפני שנראה כמתקן כלי. ואקשינן אי הכי אדם נמי. ושנינן אדם נראה כמיקר, ומהווינן בימות הגשמים ובמים הרעים ג"כ אית ליה אנפא שלא נראה כמתקן כלום. ואקשינן התינח בשבת, ביוה"כ מי שרי ברחיצה דאמרת נראה מיקר. אמר רבא הואיל ואישתרי טבילה בשבת אשתרי נמי ביוה"כ. הכא נמי לימא רבא הואיל ולפני טיבול שרי לאחר טיבול נמי שרי. וקמה קשיא זו על רבא. ושנינן הדר ביה רבא ואמר בין לפני טיבול בין לאחר טיבול שרי, ומוקים לה למתניתין כדאביי דאמר לא יגמע ויפלוט תנן אבל לגמע ולבלוע שרי. ואקשינן ממאי ד[מ]האי דטיבול הדר ביה, דילמא מטבילה דיוה"כ הדר ביה ואמר אין טובלין. ושנינן לא, דהא תניא בהדיא ואקשינן ממאי ד[מ]האי דטיבול הדר ביה, דילמא מטבילה דיוה"כ הדר ביה ואמר אין טובלין. ושנינן לא, דהא תניא מהדיא כל חייבי טבילולין כדרכן בין בט' באב בין ביוה"כ, אלמא אמרינן הואיל והתורה טבילה בשבת התורה נמי ביוה"כ. רכך פירשנו שמועה זו ביום טוב. החושש (בשיניו) [במתניו] לא יסוך יין וחומץ אבל סך הוא שמן ולא שמן וורדים כרי. שמעינן מינה דבני מלכים דרגילי בסיכת שמן ורד מחול, לא מסי להו בשבת, והוא חשוב להן [כמו שמן זות לשאר בני אדם ולפיכך מותר. אבל מי שאין דרכו לסוך בחול שמן ורד, והן שאר בני אדם ולפיכך בשבת אסור. הלכך בני מלכים דשכיח להו ורגילי ביה לא מסי להו ושרי, אבל שאר בני אדם לא שכיח להו ולא רגילי ביה מסי לפיכך אסור. [ורי] שמעון אומר כל ישראל בני מלכים, כלומר כל ישראל מותרין בשמן ורד. אמר רב הלכה כר"ש. ודייקינן דרבי שמעון

,[.D תורה אור השלם

1 לא תַאָפָה חָמֵץ חֶלְקְם נְתָתִּי אֹתָה מֵאשָׁי קְדָש קָדְשִׁים הַוֹא בַּחַשָּאת וְכָאָשָׁם: ויקרא וּ י ייקרא די הקרא די בּבְּלְיהָבּוּ 2 בְּל הַמְּנְחָה אֲשֶׁר תַּקְרִיבּוּ לִייָי לֹא תַעְשָׁה חָמֵץ כִּי כְּל שָאר וְכָל דְּבָשׁ לֹא תַקְטִירוּ מָמֵנוּ אשָׁה לִייִי: ויקרא ב יא מָמֵנוּ אשָׁה לִייִי: ויקרא ב יא 3 ומעור וכתות ונתוק וכרות לא תקריבו לַיִי וּבְאַרְצְכֶּם לא ייקרא נגין יבי לין ויקרא כב כד 1 וַיְּבֶרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר 2 וַיְבֶרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶרְ אַת הַאַרץ וִכְבַשְׁהַ וּרִדוּ בַּדְגַת הַיָּם וֹבְעוֹף הַשָּׁמֵים וֹבְכַל חִיָּה

הָרמָשָׁת עַל הָאָרֶץ: הַרמָשָׁת אַל הָאָרֶץ: בראשית א כח לַעִינְיִם כַּן הָעָצֵל לְשׁלְחִיה: משלי י כו

הגהות הב"ח

(ל) במשנה לא יסוך בהן יין: (כ) תום' ד"ה לא ס"ד וכו' אע"ג דספירא ליה טצילה: (ג) ד"ה האי וכו׳ על הכד דילמא

רב נסים גאון

י והאמר ר' יוחנן הן החזירוני לנערותי. עיקר ד במסכת גיטין בפרק מי שאחזו קורדיקוס (דף ען אמר אביי מי יקרין קוס (ווף פן אבו אבי שאינו בקי בדרך ארץ ליתי תלתא בביזי קרטמי דחדיי ופרוקינהו וניסלוק כל יומא זדא מינייהו ונימווג בחמרא ונישתי. אמר ר' יוחנן הן הן החזירוני לנערותי. ו**לר' יוחנ**ו כן ברוקא דאמר על שניהם הוא אומר ויברך אותם אלהים. במשנת יבמות (דף סה) בסוף פרק הבא על יבמתו. םליק פרק ח' שרצים

רבינו חננאל

החושש בשיניו לא יגמע בהן את החומץ. איני והא תניא לא יגמע ויפלוט אבל מגמע ובולע, ומשני אביי כי תנן נמי מתניתין לא יגמע ויפלוט תנן. רבא אמר אפילו תימא מגמע ובולע, והא דתניא שרי לפני ובולג, האא דתניא שרי לפני טבול, כלומר קודם אכילה שרי, מתניתין דאסר לגמע ולבלוע לאחר [טיבול] והוא לאחר אכילה. וממאי דטיבול לשון אכילה הוא, דתנן הביאו ישון אכילה הוא, רתנן הביאו לפניו מטביל בחזרת עד שמגיע לפרפרת הפת. ותוב אבל מטבל במיני תרגימא, ר' יצחק מטבל בירקי. תניא נמי הכי השמש מטבל בבני מעים, וטעמא מאי שהחומץ קודם אכילה אינו מרפא אבל לאחר אכילה מרפא. ומפורש בתלמוד א"י מודים חכמים לר" במגמע חומץ של תרומה אחר טיבנול וממשלם קרן וחומש, טיבולו שמשלם קרן וחומש, שהחומץ מיישב את הנפש. ודברי ר' [וחכמים] מפורשין ביוה"כ. ואקשינון לרבא והא מדלפני טיבול שרי לאחר טיבול נמי שרי, דשמעינן ליה לרבא דאית ליה הואיל, ליה לרבא דאית ליה הואיל, ירו לובא ואחו לייו והאל, הגרסינן בי"ט פרק [ב'] דתנן מטבילין כלים מלפני השבת, כ"ע מיהת כלים בשבת לא